

[Indenrigsministeren.]

stem er for stift under stærkt svingende Forhold paa Pengemarkedet og derfor i Tider med høj Rente og lave Obligationskurser tvinger enten til en Standsning af alt Arbejde, der kræver Finansiering, eller ogsaa tvinger til uhyre Kurstab, der er ensbetydende med, at den, der optager Laan, i et Par Menneskealdre maa forpligte sig til en unormal høj Rentefod. De ærede Oppositionspartier har overhovedet ikke villet gaa ind paa hele denne Tankegang, knap nok diskutere den, skønt det er øjensynligt for enhver, at Bevægelsen i Udlandet gaar i den Retning, og skønt det er øjensynligt for enhver ogsaa ved at læse i de hjemlige Blade, hvad de økonomiske Medarbejdere skriver i Anledning af dette Forslags Fremførelse her, at man mere og mere bliver klar over, at et saadant Supplement til vort Kreditforeningssystem er nødvendigt. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at Adgangen til en Laaneform som den her foreslaaede, der kan fritage for Kurstab, eller i hvert Tilfælde omtrent fritage for Kurstab, og kun binder til en højere Rente for en kortere Tid, der levner Mulighed for at gaa over til lange Laan, naar Markedet er gunstigt, i høj Grad vilde blive benyttet, dersom Forslaget blev gennemført. Mange Enkeltmænd Landet over, der nu afskrækkes fra at bygge og hindres deri ved de lave Obligationskurser, vilde, hvis de havde den Adgang, som der her vilde blive, gaa i Gang med Arbejdet. Der er heller ingen Tvivl om, at adskillige Steder vilde større Byggeri komme i Gang, hvor saadant er tiltrængt, men jeg peger netop paa dette, at Gennemførelsen af dette Forslag vilde betyde Igangsættelse af Arbejde spredt ud over hele Landet, og derfor vilde dette Forslag ogsaa blive saa værdifuldt for Haandværkerstanden. Gang paa Gang, naar man taler med Repræsentanter for Haandværkerstanden, Haandværkerorganisationerne, bliver man opmærksom paa, at man her er ganske klar over, at der her røres ved det afgørende Punkt, det, der er afgørende med Hensyn til Standsningen af Arbejdet i Øjeblikket, men det gør aabenbart intet Indtryk paa Oppositionspartierne i Øjeblikket, i hvert Fald ikke paa Venstre. Partiet erklærer, ser jeg i Betænkningen, kort og godt, at Fremme af Boligbyggeriet, Fremme af Boligbygge-

riets Finansiering vil man ikke medvirke til. I en Tid, hvor alt truer med at standse, ønsker man ikke at fremme en Lovgivning, der kan hindre, at dette sker. Forsøg paa at opretholde normalt Byggeri kalder man her i Betænkningen at fremme Byggeriet *kunstigt*.

Det synes, som om man mener, at den nuværende Tilstand, hvor Byggeriet er standset, er den naturlige. Jeg tror, man ser ganske anderledes paa det indenfor de to Oppositionspartiets egne Tilhængere ude i Landet. Jeg har et typisk Eksempel herpaa fra de seneste Dage, hvor der for Indenrigsministeriet foreligger fra en mindre Bykommune, hvor Venstre og de Konservative har Flertallet, Ønske om at taa Lov til at oprette en Byggelaansfond paa 300 000 Kr., hvis Midler skal tilvejebringes med Halvdelen ved Indskud fra de stedlige Banker og den anden Halvdel ved Indskud fra Købstadkommunen, og det, man ønsker, svarer ganske til det, dette Forslag vil give. Mulighed for, idet man tænker sig, at der af denne Laanefond skulde kunne ydes Førsteprioritetslaan indenfor tre Femtedele af Pantets Værdi i nyopførte Ejendomme, netop et Eksempel paa, hvordan man i det praktiske Liv, hvor oven i Købet de ærede Partiers Meningsfæller har Flertallet, er klar over, at dette vil være afgørende med Hensyn til at faa Byggeriet i Gang.

Jeg maa sige, at de snævre Grundejerinteresser, der nu øjner en særlig Chance for at opnaa ublu Leje, hvis Byggeriet kan standse et Aar eller to, i Kraft af for ringe Udbud af Lejligheder, har haft gode Talsmænd i dette høje Ting. Paa den ene Side vil Følgen af den Tilstand, vi er i, blive, at mange Haandværkere vil gaa ledige, medens paa den anden Side Grundejerne sidder i Sikkerhed og vil se deres Gevinst stige, jo længere Haandværkerne gaar ledige.

Jeg har under Behandlingen af dette Forslag bestræbt mig for at imødekomme Synspunkter, der blev fremsat ved første Behandling, og det Ændringsforslag, der foreligger, er en saadan Imødekommen. Det ærede Medlem Hr. Elgaard udtalte nemlig ved første Behandling, at han maatte ønske, at hvis noget saadant skulde ske, maatte det kun ske gennem Kreditforeningerne og ikke ved en Institution, der var undergivet Staten. Derfor har jeg stillet dette Æn-